

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 26 januari 1928 kl. 4 e. m.

Utlåtande i anledning av verkställd granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning.

För den enligt § 42 mom. 2 i riksdagsordningen ett av lagutskotten åliggande granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning hava båda kamrarna till lagutskott hänvisat militieombudsmannens vid innevarande riksdag avgivna ämbetsberättelse.

Första lagutskottet, som verkställt granskningen, har för ifrågavarande ändamål från militieombudsmansexpeditionen mottagit dels de diaries, vilka år 1927 förts i nämnda expedition och under militieombudsmannens inspektionsresor, dels ock expeditionens registratur för samma år. Därjämte hava på särskild begäran handlingarna rörande vissa av militieombudsmannen handlagda ärenden hållits utskottet tillhanda.

Over den numera fullbordade granskningen får utskottet härmed avgiva utlåtande.

Militieombudsmannen meddelar i ämbetsberättelsen till en början, att han under tiden från och med den 30 juni till och med den 13 augusti begagnat sig av den honom enligt 23 § i instruktionen för militieombudsmannen tillkommande rätt till semester, samt att ämbetet under denna tid jämlikt bestämmelser i nämnda paragraf uppehållits av hovrättsrådet Nils Einar Lennart Vult von Steyern, vilken blivit utsedd att efterträda militieombudsmannen i händelse av hans avgång från ämbetet.

Enligt vad i berättelsen härefter omförmäles har militieombudsmannen under året företagit ämbetsresor till Uppsala, Malmöhus, Hallands, Älvsborgs, Skaraborgs, Västmanlands, Gävleborgs och Norrbottens län. Under dessa resor har militieombudsmannen för ändamål, som avses i 12 och 18 §§ av instruktionen för militieombudsmannen, besökt straffängelset i Uppsala, Skånska husarregementets detachement i Uppsala, Upplands artilleriregemente, centralfängelset i Malmö, Kronprinsens husarregemente, kronohäktet i Ystad, Skånska dragonregementet, kronohäktet i Halmstad, Hallands regemente, Älvsborgs regemente, Skaraborgs regemente, Livregementets husarer, Karlsborgs artillerikår, Göta ingenjörkår, Göta trängkår, arméns intendenturförråd å Karlsborg, straffängelset i Västerås, Västmanlands regemente, Västmanlands

trängkår, straffängelset i Gävle, Hälsinge regemente, Norrbottens regemente, Norrlands artilleriregementes detachement i Boden, Bodens artilleriregemente, Bodens ingenjörkår, arméns intendenturförråd i Boden och intendenturkompaniet i Boden. Härförutom har militieombudsmannen i Stockholm inspekterat Livregementets dragoner, Positionsartilleriregementet, Fälttelegrafkåren, arméns intendenturförråd och intendenturkompaniet. Under den tid, då militieombudsmannen åtnjöt semester, företog tjänstförrättande militieombudsmannen inspektionsresor till Stockholms, Jönköpings samt Göteborgs och Bohus län och besökte han härvid Svea ingenjörkårs fästningsingenjörkompani, straffängelset i Jönköping, Jönköpings regemente, Smålands artilleriregemente, Kalmar regemente, Smålands husarregemente, kronohäktet i Uddevalla och Bohusläns regemente. Härjämte har tjänstförrättande militieombudsmannen i Stockholm inspekterat centralfängelset å Långholmen.

Under ämbetsresorna hava rullföringsexpeditioner besökts, då sådant kunnat ske, utan att resorna därigenom väsentligen förlängts eller fördyrats.

Vid inspektionerna har militieombudsmannen biträts av byråchefen vid militieombudsmansexpeditionen samt i vissa fall därjämte av en byggnadskunnig officer. Vid inspektionen av truppförband hava särskilt krigsrättsprotokollen, krigsdomarnas diarier och anteckningarna över disciplinära bestraffningar och tillrättavisningar, kassaförvaltningens räkenskapshandlingar samt handlingar rörande upphandling och redovisning av materiel av olika slag ävensom marketenterirörelsen granskats. Tillika har uppmärksamhet ägnats åt värden av kaserner och materiel samt åt hygieniska förhållanden. I samband med inspektionerna av truppförband hava även arrestlokalerna besökts. De i förestående redogörelse omnämnda besöken å de allmänna straffanstalterna hava uteslutande avsett personer, som av krigsdomstol dömts till frihetsstraff.

Over de under året handlagda ärendena meddelas i ämbetsberättelsen följande översikt:

»På sätt militieombudsmannens ämbetsberättelse till 1927 års lagtima riksdag utvisar kvarstodo vid början av år 1927 från år 1926 balanserade ärenden till ett antal av	24
Under år 1927 tillkommo ärenden till följande antal:	
enligt allmänna diariet	248
enligt diariet över hemliga ärenden	7
Sammanlagda antalet ärenden, som förelegat under år 1927, utgör alltså	279
De 255 ärenden, som inkommit under år 1927, utgöras av:	
ärenden, inkomna från myndighet	16
klagomål eller framställningar från enskilda	106
ärenden, uppkomna under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning	115
militieombudsmannens organisations- och förvaltningsärenden m. m.	18
Summa	255

Av de från föregående år balanserade ärenden hava 9 utgjorts av enskilda klagomål och 15 av ärenden, som uppkommit under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning.

Till behandling under år 1927 hava alltså förelegat 115 enskilda klagomål

och 130 ärenden, som uppkommit under inspektioner eller eljest vid militieombudsmannen åliggande granskning.

Av dessa klagomål och inspektionsanmärkingar m. m. hava	Enskilda klagomål	Inspektionsanmärkingar m. m.
under året avgjorts	111	114
vid årets slut varit vilande i avbidan på yttrande eller påminnelser.....	3	9
vid årets slut varit på domstols eller annan myndighets prövning beroende	0	7
vid årets slut varit på militieombudsmannens prövning beroende	1	0
Summa	115	130

Av ovannämnda under året avgjorda enskilda klagomål och inspektionsanmärkingar m. m. hava		
på grund av återkallelse avskrivits	1	0
till annan myndighet hänvisats	1	1
utan åtgärd avskrivits	39	0
efter vederbörandes hörande eller eljest verkställd utredning avskrivits	55	72
på grund av stadgandet i 5 § i instruktionen för militieombudsmannen fått bero.....	5	10
på grund därav att klagande erhållit gottgörelse eller rättelse eljest vunnits blivit avskrivna	8	20
efter av domstol eller annan myndighet på militieombudsmannens föranstaltande meddelat beslut avslutats.....	2	11
Summa	111	114

Av de efter militieombudsmannens uppdrag anhängiggjorda åtal voro vid 1927 års början ännu icke slutligt prövade	2
anhängiggjordes under år 1927	6
Summa	8

Av dessa åtal	
hava under året slutligen avgjorts	6
äro vid årets slut på prövning beroende	2
Summa	8

Av de under året anhängiggjorda åtal hava anställts	
på grund av förd klagan	1
på grund av anmärkning vid inspektion	5
Summa	6

Av hela antalet (279) ärenden äro under året slutbehandlade	259
i avvaktan på myndighets beslut eller infordrad utredning vilande	19
på militieombudsmannens prövning beroende	1
Summa 279»	

Ambetsberättelsen upptager vidare såsom bilagor redogörelse för anhängiggjorda åtal och därmed jämförliga åtgärder, för vissa ärenden, som icke

föranlett åtal eller därmed jämförlig åtgärd, samt för framställningar till Konungen.

Beträffande åtalen har här liksom i militieombudsmannens föregående ämbetsberättelser redogörelse ansetts böra meddelas endast för sådana, som under året prövats av första domstol eller rörande vilka dylik domstols utslag under året kommit militieombudsmannen tillhanda, varemot annat åtal allenast omnämnts.

I avdelningen »vissa ärenden, som icke föranlett åtal eller därmed jämförlig åtgärd» hava huvudsakligen medtagits sådana ärenden, vilka på grund av det spörsmål, som förelegat, kunna hava intresse utöver det enskilda fallet.

Under rubriken »Framställningar till Konungen» redogöres till en början för de åtgärder, som under året vidtagits i anledning av sex tidigare av militieombudsmannen till Konungen avlätna skrivelser. Vidare omförmälas av militieombudsmannen nedannämnda dagar under år 1927 till Konungen avlätna framställningar, nämligen

den 22 februari angående viss ifrågasatt ändring i 210 § strafflagen för krigsmakten;

den 26 oktober angående avkunnande av straffbeslut i disciplinmål;

den 21 maj angående fråga om rätten till läkarvård i kvarter för viss personal vid flottans station i Stockholm; samt

den 14 mars angående fråga om förtydligande av i reglemente för marinen intagna bestämmelser angående antagning av manskap vid marinen genom kontrakt.

Vid den granskning av militieombudsmannens ämbetsförvaltning, som utskottet grundlagsenligt förehaft, har någon anledning till anmärkning icke förekommit, vilket utskottet härmed för riksdagen

anmäler.

Stockholm den 26 januari 1928.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Åkerman, Klefbeck, Borell, Schlyter, Svenson* i Eskhult, *Jonsson* i Lycksele, *Georg Dahl* och *Bismark*;

från andra kammaren: herrar *Lindqvist* i Halmstad, *Leo, Nilsson* i Antnäs, *Jansson* i Edsbäcken, *Karlsson* i Vätö, *Carlson* i Mölndal, *Persson* i Trängen och *Christenson* i Södertälje.

Stockholm 1928. Kungl. Boktryckeriet, P. A. Norstedt & Söner.